

Kas jāņem vērā, izmantojot darbinieka privāto auto uzņēmuma vajadzībām? (2/4/17)

Nereti darbinieki savu darba pienākumu veikšanai (darba devēja saimnieciskajai darbībai) izmanto personīgās automašīnas. Šajā rakstā aplūkots, vai un kādos gadījumos komersantam, kurš savas saimnieciskās darbības veikšanai izmanto darbinieku privātās automašīnas, var rasties pienākums maksāt uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli (UVTN).

Transportlīdzekļa lietošana

Saskaņā ar Transportlīdzekļu ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumu pienākums maksāt UVTN var rasties arī tad, ja darba devējs nav reģistrēts kā transportlīdzekļa turētājs, bet lieto transportlīdzekli uz darba līguma vai patapinājuma līguma pamata. Tādējādi par UVTN maksātāju var tikt uzskatīts komersants, kas savas saimnieciskās darbības veikšanai izmanto vieglo transportlīdzekli, ko patapinājusi tāda persona, kas nav komersants vai zemnieku saimniecība. Jāpiebilst, ka fiziska persona, kas veic saimniecisko darbību, likuma ietvaros netiek uzskatīta par komersantu un tai nevar rasties pienākums maksāt UVTN.

Nodibinot darba tiesiskās attiecības, darba devējam būtu jāizvērtē, kurš no līguma veidiem tiks izmantots, lai noteiktu auto lietošanas tiesības, un no tā izrietošās iespējamās nodokļu sekas.

Patapinājuma līgums

Likuma 11. pants paredz atbrīvojumu, ja komersants transportlīdzekli uz patapinājuma līguma pamata lieto ne vairāk kā 15 dienas kalendāra mēnesī (neatkarīgi no dienā izmantoto stundu skaita un no tā, vai auto tiek lietots nepārtraukti vai ar pārtraukumiem), kur šādos gadījumos darba devējam nerastos pienākums maksāt UVTN, ja tas nav reģistrēts kā transportlīdzekļa turētājs. Tomēr šādā gadījumā būtu jāspēj dokumentāri pierādīt, ka faktiskais auto lietošanas dienu skaits mēnesī nepārsniedz likumā noteikto ierobežojumu, pēc VID pieprasījuma uzrādot –

- patapinājuma līguma nosacījumus;
- dokumentus, kas pamato degvielas iegādi;
- noformētās ceļazīmes.

Darba devējs ir atbildīgs par UVTN nomaksu par katru kalendāra mēnesi, kurā –

- automašīna tiek lietota vairāk nekā 15 dienas, vai arī
- auto ir reģistrēts darba devēja turējumā (izņemot gadījumu, kad turētājs apliecina, ka 15 dienu laikā Transportlīdzekļu un to vadītāju reģistrā deklarēs auto atbilstību nodokļa atbrīvojumam).

Piemēram, ja uzņēmums uz patapinājuma līguma pamata šā gada janvārī lieto darbinieka auto 17 dienas, tad uzņēmumam UVTN ir jāmaksā par visu janvāri.

Darba līgums

Ja darbinieka īpašumā esoša vieglā automašīna uzņēmuma vajadzībām tiek lietota uz darba līguma pamata, tad darba devējam būs pienākums maksāt par to UVTN visu līguma darbības periodu neatkarīgi no lietošanas dienu skaita mēnesī.

Nomas līgums

Darba devējs ir atbrīvots no UVTN maksāšanas ar darbinieku noslēgta nomas līguma darbības laikā.

Tomēr ir svarīgi norādīt, ka šajā gadījumā uzņēmumam, izmaksājot nomas maksu par transportlīdzekli, var rasties pienākums ieturēt IIN likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" noteiktajā kārtībā, ja darbinieks, ar kuru noslēgts nomas līgums, nav reģistrējies VID kā saimnieciskās darbības veicējs.¹

Ja persona, ar kuru noslēgts nomas līgums, ir reģistrējusies VID kā saimnieciskās darbības veicējs un patstāvīgi rezumējošā kārtībā aprēķina un iemaksā IIN no nomas maksas par transportlīdzekli,² tad IIN no nomas maksas nav jāietur.

Papildu atbrīvojumi no UVTN nomaksas ir noteikti likuma 14. pantā.

Komersants attiecina aprēķināto un valsts budžetā iemaksāto UVTN uz saimnieciskās darbības izmaksām un par to nepalielina savu ar UIN apliekamo ienākumu.

¹ Transportlīdzekļu ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14. panta 14. daļa

² Transportlīdzekļu ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14. panta 15. daļa